

Vətən müharibəsinin ilk günlərindən, daha doğrusu, ilk saatlarından biz Türkiyənin dəstəyini hiss edirdik. Türkiyənin Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilk saatlardan Azərbaycanın haqq işinə öz dəstəyini verdi... Türkiyənin Azərbaycana verdiyi siyasi və mənəvi dəstək hər bir Azərbaycan vətəndaşını qürurlandırır, sevindirir. Bu gün biz birlikdə Zəfər paradında iştirak edərkən, bir daha bizim birliyimizi həm xalqlarımıza, eyni zamanda, bütün dünyaya göstəririk.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Türkiyə Azərbaycanın apardığı mübarizəyə ilk günlərdən bütün qurum və təşkilatları ilə dəstək vermiş, bütün imkanları ilə Azərbaycanı qardaşlarının yanında olmuşdur. Türkiyə olaraq Azərbaycan ilə münasibətlərimizdə özümüzə hər zaman böyük lider Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” şüarını rəhbər tutduq. Qazi Mustafa Kamal Atatürkün dəqiq ifadəsi ilə Azərbaycanın kədərinə kədərimiz, sevincini sevincimiz bildik.

Rəcəb Tayyib ƏRDOĞAN,
Türkiyə Respublikasının Prezidenti

Bir millət, iki dövlət

Azərbaycanla Türkiyə arasında əlaqələrin tarixinə nəzər salsaq görərik ki, bu dostluğun çox dərin kökləri var. Bu əlaqələri şərtləndirən amillər sırasında orta kökümüzün, dilimizin, din birliyimizin, oxşar mədəniyyətimizin və adət-ənənələrimizin olmasıdır. Türkiyə və Azərbaycan öz tarixlərinin ən mürəkkəb dövrlərində hər zaman bir-birlərinə dəstək olduqlarını nümayiş etdiriblər, sevincli, kədərli günlərini birgə paylaşılıblar.

Ulu öndər Heydər Əliyevin bir millət, iki dövlət kimi xarakterizə etdiyi Azərbaycan-Türkiyə dövlətləri arasındakı münasibətlər hər iki ölkə rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən düzgün, məqsədyönlü siyasətin məntiqi nəticəsi olaraq hazırda bölgədə sülhün bərqərar olması işinə öz töhfəsini verməkdədirlər.

Azərbaycan tək deyil, Türkiyə onun yanındadır

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti hərbi təcridatının ilk saatlarından etibarən bütün səviyyələrdə bu xain təcavüz aktını qətiyyətlə pisləməsi, Azərbaycanın haqlı savaşında hər zaman yanında olduqlarını açıq şəkildə deməsi bəzi ölkələr tərəfindən qısqançılıqla qarşılandısa da, haqq-ədalətin qalib gələcəyinə inamımızı daha da artırdı. Türkiyə Prezidenti bu məsələyə bağlı verdiyi çox açıq və sərt bəyanatları, mesajları ilə bir daha Azərbaycanın öz haqq işində yalnız olmadığını göstərdi. Türkiyənin müvafiq dövlət qurumlarının rəhbərləri, parlament üzvləri və ictimaiyyət nümayəndələri də məsələyə qəti və birmənalı münasibət bildirməklə ən çətin anlarımızda dost etibarını növbəti dəfə nümayiş etdirdi.

Azərbaycan Ordusunun ötən ilin sentyabrın 27-də başladığı genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatının nəticəsində 30 ilə yaxın düşmən tapdağı altında olan əzəli torpaqlarımızın işğaldan azad etməsinə özümüz qədər sevinən məhız qardaş Türkiyə oldu. Və qeyd etdiyimiz kimi möhtəşəm Qələbəmizdən söhbət açarkən Türk xalqının, Türkiyə dövlətinin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın mənəvi, siyasi, diplomatik dəstəyi danılmazdır. Təsədüfi deyil ki, ötən ilin noyabrın 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın 1 sayılı Klinik Tibbi Mərkəzdə müalicə olunan hərbiçilərlə görüşündə bu məqam xüsusi qeyd olunub. Görüşdə çıxış edən ölkə başçısı İlham Əliyev deyib: “Biz tarixi anlar yaşayırdıq. Görüşünüz ki, küçələrdə insanlar bu bayramı necə qeyd edirlər. Bu bayramı bütün Azər-

baycan qeyd edir, bütün dünya azərbaycanlıları qeyd edirlər. Bu bayram qardaş Türkiyədə bizdəki kimi qeyd olunur. Bu, təbiiyədir. Çünki biz bir millət, iki dövlətik. Bu günlər ərzində əziz Qardaşım, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan dəfələrlə öz təşəkkürümü bildirmişəm. Dünən də telefonla danışmışıq. Yenə də təşəkkürümü bildirdim. Türkiyənin siyasi və mənəvi dəstəyi bu Qələbənin qazanılmasında çox böyük rol oynamışdır. Çünki Prezidentin, Qardaşımın ilk saatlardan dediyi “Azərbaycan tək deyil, Türkiyə onun yanındadır” sözləri bir çoxlarının bu münaqişəyə müdaxilə cəhdlərini alt-üst etdi”.

Dünya ölkəmizin hərbi gücünü gördü

44 günlük Vətən müharibəsi göstərdi ki, bizim güclü ordumuz var, texniki təchizat da yüksək səviyyədədir. Bütün dünya gördü ki, biz hansı texniki imkanlardan istifadə edirik. Haqlı savaşımızda Azərbaycanın Rəşadətli Ordusunun əldə etdiyi qələbə və aparılan hərbi əməliyyatlar həm texniki imkanlar, eyni zamanda operativ addımlar, əməliyyatların hazırlanması və icra edilməsi baxımından hazırda bütün dünyada öyrənilir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, bu, yeni nəsillə müharibə üsuludur, hansı ki, texniki təchizat, texnologiyaların tətbiqi, əməliyyatların düzgün planlaşdırılması və həyata keçirilməsi, hərbiçilərimizin döyüş qabiliyyəti və mənəvi ruh birləşir, vəhdət təşkil edir. Və bu müharibə ölkəmizin hərbi gücünü, qəhrəmanlıq nümayiş etdirən Müzəffər Ordumuzun nəyə qadir olduğunu dünyaya nümayiş etdirməyi bacardı. Təbii ki, bu ordunun güclü olması üçün illər sərf edilib.

30 ildir ki, BMT, ATƏT və digər beynəlxalq təşkilatlar gözümüzə kül üfürməklə məşğul idilər, torpaqlarımızı işğal edən ermənilərlə bacara bilmirdilər. Ancaq bu gün qürur hissi ilə deyirik ki, adları qeyd olunan və olunmayan təşkilatların 30 ilə görə bilmədiyini işi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 44 günə həll etdi. Cənab Prezidentin həm döyüş meydanında, həm də siyasi arenada göstərdiyi qətiyyət apardığımız haqlı savaşdan Qələbə ilə çıxmağımızla nəticələndi. Və bu

haqlı savaşımızda Türkiyə hər zaman yanımızda oldu.

Ordumuzun xarici ölkələrin Silahlı Qüvvələri ilə əməkdaşlığı, həmçinin ölkəmizlə strateji tərəfdaşları arasında müdafiə, eləcə də ən müasir silahlar ilə təchiz olunması sahəsində görülən işlər sayəsində aparıcı dövlətlərdən birinə çevrilən Azərbaycan bir sıra güclü ölkələrin diqqətini öz üzərinə çəkməyi bacardı.

İkinci Qarabağ müharibəsində bizim ordunun məharətlə istifadə etdiyi, erməni ordusunun isə kabusuna çevrilən PUA-lar dünya mətbuatının uzun müddət gündəmindən düşmədi. Prezident İlham Əliyevin “France 24” televiziya kanalına müsahibəsi zamanı müxbirin Türkiyənin hərbi iştirakı, eyni zamanda PUA-larla bağlı verdiyi suallara mükəmməl cavabları hamının marağına səbəb olmuşdu: “Türkiyənin hərbi iştirakı yoxdur. Biz Türkiyə istehsalı olan hərbi avadanlıqlardan istifadə edirik, bu, doğrudur. Lakin biz Rusiya istehsalı olan hərbi avadanlıqlardan, İsrail istehsalı olan hərbi avadanlıqlardan, digər ölkələrin istehsalı olan hərbi avadanlıqlardan istifadə edirik. Bunu pulsuz əldə edən Ermənistandan fərqli olaraq biz bu hərbi avadanlıqları alırıq. Siyasi müstəvi istisna olmaqla, Türkiyə heç bir halda prosesdə iştirak etmir. Burada Türkiyə qoşunları yoxdur”.

Həmin müsahibədə jurnalistin Siz, Türkiyə istehsalı olan neçə dron cəlb etməsiniz?, Onlar bu münaqişədə öz sözünü deyirlər? suallarına da dövlətimizin başçısı aydınlıq gətirməklə yanaşı, eyni zamanda kimləri isə onun sayını öyrənməkdə “nigaran” qoydu: “Hədəflərimizə çatmağımız üçün kifayət qədər varımızdır. Zənnimcə, məni başa düşə bilərsiniz ki, bu, mənim açıqlamamağa üstünlük verdim məlumatdır. Əlbəttə, onlar çox müasir, inkişaf etmiş silahlardır. Siza deyə bilərəm ki, təkə Türkiyədən əldə etdiyimiz dronlar vasitəsilə biz Ermənistanın bir milyard dollar dəyərində hərbi texnikasını məhv etmişik, yalnız dronlar vasitəsilə”.

Tarixi bəyanat

Rəşadətli Ordumuzun sayəsində Azərbaycanın mirvarisi sayılan Şuşanın erməni işğalçılarından azad olunması Er-

mənistanı faktiki olaraq darmadağın etdi, onun bütün manevr imkanlarını çökdürdü. Artıq bu məğlubiyyəti yaşayan Ermənistanın ağ bayraq qaldırmaq və kapitulyasiya etməkdən başqa çıxış yolu yox idi. Və ötən ilin noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya prezidentləri və Ermənistanın baş nazirinin birgə bəyanat imzalanması ilə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi bitdi. Bu tarixi bəyanat mahiyyət etibarilə Ermənistanın kapitulyasiyasıdır. Döyüş meydanında tamamilə məhv edilən Ermənistanın Azərbaycan Prezidentinin münaqişəsinin ilk günlərindən bəyan etdiyi şərtləri qəbul etməkdən başqa çıxış yolu qalmadı. İmzalanmış bəyanatda göstərilən müddəalardan biri də sülhməramlı mərkəzin yaradılması ilə bağlı idi. Ermənistan işğaldan azad olunmuş Ağdam rayonunun ərazisində inşa edilən Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzi artıq öz fəaliyyətinə başlayıb. Mərkəzin əsas məqsədi 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan arasında bağlanmış üçtərəfli bəyanatın bəndlərinin və əldə olunmuş razılaşmaların yerinə yetirilməsinə nəzarət etməkdir. Eyni zamanda bu Mərkəzin əsas funksiyalarından biri və ən önəmli post-müharibə dövründə işğaldan azad edilən torpaqlarımızda sabitliyin pozulmamasına nəzarət etməkdir, həmçinin pilotsuz uçuş aparatlarından da istifadə olunmaqla münaqişə zonasında hər hansı bir qarşıdurmanın olmasına imkan verilməməsidir.

Bölgədə davamlı, dayanıqlı sülh və təhlükəsizliyin yeganə yolu əməkdaşlıqdır

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın təcridatlarına cavab olaraq Azərbaycanın “Demir Yumruq” əməliyyatı ilə başladığı 44 günlük Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında rəşadətli Azərbaycan Ordusunun düşmən üzərində qələbəsi tariximizə qızıl hərflərlə yazıldı. Bədnam qonşularımızdan fərqli olaraq biz ölkə olaraq nikbinlik və gələcəyə dair planlar qururuq. Prezident İlham Əliyevin cari ilin fevralın 26-da yerli və xarici media nümayəndələri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında jurnalistləri maraqlandıran sualların hər birinə verdiyi əhatəli

cavablarında bölgədə davamlı, dayanıqlı sülh və təhlükəsizliyin yeganə yolunun əməkdaşlıq olması xüsusi vurğulanmaqla yanaşı, azad olunan torpaqlarımızın gələcək perspektivlərinə, qonşu ölkələrlə iqtisadi əməkdaşlıq məsələlərinə də toxunuldu: “Əlbəttə ki, biz davamlı sülhə nail olmaq istəyirik. Bu düşmənçilik səhifəsini çevirmək üçün yeganə yoldur. ...Mən deyə bilərəm ki, Türkiyədən olan şirkətlər artıq bizim layihələrimizdə yer alıblar. Bizim üçün strateji önəm daşıyan Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun inşası ilə bağlı türk şirkətləri artıq fəaliyyətə başladılar. Eyni zamanda, Göygöl bölgəsindən Kəlbəcərə çəkilən yolda da türk şirkətləri fəaliyyət göstərirlər və o da çox mürəkkəb, çətin bir ərazidən keçir, orada tunnel qazılmalıdır. Artıq ilkin razılaşmalar əldə edilib. Bununla paralel olaraq, bildiyiniz kimi, Türkiyə şirkətləri Azərbaycanda bundan əvvəl də fəal idi. Dövlət xətti ilə icra edilən layihələrdə ən çox yer alan Türkiyə şirkətləridir. Dəqiq rəqəmlər xatırlamıram, amma Türkiyə şirkətləri Azərbaycanda - Bakıda və bir çox başqa yerlərdə təqribən 10 milyard dollardan çox dəyəri olan layihələrdə, müxtəlif inşaat layihələrində iştirak ediblər. Təbii olaraq ilk kontraktları imzalayan da Türkiyə şirkətləri olub. Görüləcək işlərin həcmi çox böyükdür”.

Prezident İlham Əliyev həmin görüşdə ölkəmizin müdafiə sənayesinin inkişafı məsələsindən də danışdı: “Müharibə dövründə bütün dünya Türkiyə müdafiə sənayesinin keyfiyyətini gördü. Bu, artıq dünya üçün sifir deyil. Türkiyə istehsalı olan müdafiə sistemlərindən Azərbaycan məharətlə istifadə edib və müharibədə bu, bizə böyük üstünlük təmin etmişdir. ...Türkiyə tərəfi ilə Türkiyədə istehsal olunan ən müasir silah növlərinin Azərbaycana gətirilməsi üçün razılaşma əldə edilib. Yeni kontraktlar imzalanıb və bu, bizim hərbi gücümüzü böyük dərəcədə gücləndirəcək... Mən müharibə dövründə demişdim və bu, hər kəsə bəllidir ki, Türkiyə Ordusu dünya miqyasında ən güclü ordular sırasındadır, NATO-da güc baxımından ikinci ordudur. Biz də Azərbaycanı Türkiyə Ordusunun kiçik modelini yaratmaq əzmindəyik. Artıq bu sahədə əməli-praktiki işlərə start verilib”.

Ölkə başçısı İlham Əliyev jurnalistlərin suallarını cavablandırarkən Cənubi Qafqaz regionunun dərindən inteqrasiya olunmasına, qonşu dövlətlərlə iqtisadi əlaqələrin müxtəlif istiqamətlərinə də toxundu. Prezident həmin görüşdə verdiyi mesajlarla Türkiyənin ən güvənli biləcəkdir, qardaş hesab etdiyimiz bir ölkə olduğunu növbəti dəfə bəyan etdi: “Türkiyə bu gün dünya miqyasında güc mərkəzi kimi, bütün bölgələrdə, o cümlədən bizim bölgəmizdə çox müsbət rol oynayır və bu, bölgənin sabitliyi üçün çox önəmlidir”.

Samirə KƏRİMOVA